Dosarul nr. 21r-895/25 / 1-24019573-02-21r-28082025/

Ju*decătoria Chișinău (sediul Ciocana)*

Judecător: Negru Vladislav

D E C I Z I E
În numele Legii

02 martie 2026 mun. Chișinău

Colegiul Penal al Curții de Apel Centru
În componența:
Președintele completului, judecător Ion Bulhac
Judecătorii Natalia Mămăligă și Vitalie Pîslariuc

a judecat în ordine de recurs, în lipsa părților, recursurile declarate de directorul Penitenciarului nr. 9 – Pruncul și de către avocatul Pântea Marin în interesul condamnatului Ungureanu Ion, împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 07 august 2025, cu privire la plângerea depusă de condamnatul Ungureanu Ion împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale,

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:
În procedura primei instanțe 23.02.2024-03.07.2024;
În procedura instanței de recurs 30.07.2024-25.04.2025;
În procedura primei instanțe 12.06.2025-07.08.2025;
În procedura instanței de recurs urmare rejudecării din 28.08.2025-02.03.2026;

Procedura de notificare a părților a fost executată.

Verificând legalitatea încheierii contestate, pe baza materialelor din dosar, în contextul motivelor invocate de recurent, Colegiul penal, -

A C O N S T A T A T:

1. La 16 februarie 2024, condamnatul **Ion Ungureanu** a depus plângere în instanța de judecată, prin care a solicitat constatarea condițiilor de detentei din Penitenciarul nr. 9 Pruncul, în care s-a deținut condamnatul, care conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, invocând faptul că condițiile de detenție în celule erau insuportabile, iar în cele din urmă consideră că i s-au afectat grav drepturile, motiv pentru care pledează pentru reducerea din pedeapsă în conformitate cu prevederile art. 473^2 - 473^4 Cod de procedură penală.

2. Prin încheierea Chișinău (sediul Ciocana) din 03 iulie 2024, s-a dispus: Admite plângerea condamnatului Ungureanu Ion Nicolae împotriva administrației instituției penitenciare prin care invocă condiții de detenție în instituțiile penitenciare indicând că acestea, conform jurisprudenței Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale Constată faptul că, condamnatul Ungureanu Ion Nicolae a fost deținut pe parcursul perioadei de la 06.02.2020, pînă la data de 23.06.2022 (868 zile) și perioada 14.07.2022 și pînă în present 03.07.2024 (720 zile) în Penitenciarul nr. 9 al ANP, în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale – 1 588 zile. Termenul pedepsei definitive stabilite spre executare lui Ungureanu Ion Nicolae prin Sentinţei Judecătoriei Ialoveni din 22.12.2017, se reduce prin rotunjire cu 159 (una sută cincizeci și nouă) zile.

3. Prin decizia Curții de Apel Centru din 25 aprilie 2025, s-a respins recursul avocatului, în interesele condamnatului. S-a admis recursul Penitenciarului nr. 9 Pruncul, s-a casat integral încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) nr.21ji-397/2024 din 3 iulie 2024, cu remiterea cauzei la rejudecare în aceiași instanță, în alt complet de judecată.

4. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 07 august 2025, s-a dispus:

Se admite parțial plângerea condamnatului Ungureanu Ion Nicolae împotriva administrației instituției penitenciare, cu privire la constatarea deținerii în condiții de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului, garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

*Se constată faptul că, condamnatul Ungureanu Ion Nicolae, născut la *****, a fost deținut în perioada 14.07.2022 - prezent (la data de 07 iulie 2025, prin examinarea cauzei în fond), pe parcursul a 1089 (o mie optzeci și nouă) de zile, în Penitenciarul nr. 9 Pruncul, în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.*

*Se reduce pedeapsa condamnatului Ungureanu Ion Nicolae, născut la *****, pentru perioada totală de 1089 (o mie optzeci și nouă) de zile, în care s-a aflat în detenție în Penitenciarul nr. 9 Pruncul, cu calcularea a 1 zi de reducere pentru 10 zile de detenție, cu 109 (una sută nouă) zile, cu rotunjirea în favoarea condamnatului.*

*Se reduce termenul pedepsei definitive stabilite condamnatului Ungureanu Ion Nicolae, născut la *****, cu 109 (una sută nouă) zile.*

*Se respinge ca fiind tardivă latura plângerii declarată de condamnatul Ungureanu Ion Nicolae, născut la *****, împotriva condițiilor de detenție din Penitenciarul nr. 9 Pruncul pentru perioada 06.02.2020 - 23.06.2022.*

5. *La 08 august 2025, avocatul Pântea Marin în interesul condamnatului Ungureanu Ion a declarat recurs* împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 07 august 2025, solicitând casarea încheierii și pronunțarea unei noi hotărâri prin care plângerea lui Ungureanu Ion să fie admisă integral.

6. În motivarea recursului indică că prima instanță a admis parțial plângerea și a constatat că Ungureanu Ion a fost deținut în Penitenciarul nr. 9 Pruncul în perioada 14 iulie 2022 - 07 iulie 2025 (1089 zile) în condiții contrare art. 3 CEDO, aplicând compensarea în cuantum de 1 zi la 10 zile (109 zile reducere). Totuși, recurentul susține că instanța a procedat neîntemeiat atunci când a refuzat să examineze „întreaga perioadă" invocată și a respins segmentul 2020 - 2022 ca tardiv, fără o motivare suficientă și coerentă.

7. Susține că încheierea conține erori de drept și deficiențe de motivare, invocând că soluția este expusă neclar și incomplet, iar refuzul de a constata perioada anterioară și de a stabili un remediu mai sever este nemotivat. Recurentul susține că, deși instanța a recunoscut aplicabilitatea art. 473^2 CPP și existența condițiilor contrare art. 3 CEDO, a aplicat greșit criteriile pentru cuantumul compensării, limitându-se la 1 zi/10 zile fără a justifica de ce nu se impune 2 zile/10 zile, raportat la gravitatea și durata situației.

8. Recurentul invocă standardele CEDO privind „nivelul minim de severitate", aprecierea efectelor cumulative ale condițiilor de detenție și relevanța duratei detenției, precum și obligația statului de a asigura condiții compatibile cu demnitatea umană, inclusiv sănătatea și integritatea persoanei private de libertate. Face trimitere la rapoarte și standarde privind spațiul minim de detenție, inclusiv referințe la cerința de 4 m^2 per deținut și la constatări ale mecanismelor naționale de prevenire a torturii, susținând că penitenciarul ar fi fost afectat de probleme de supraaglomerare și condiții materiale necorespunzătoare.

9. Totodată, invocă sarcina probațiunii în materia condițiilor de detenție, și indică că, potrivit regimului prevăzut de art. 473^3 CPP, obligația de a demonstra lipsa condițiilor

precare și inexistența unui prejudiciu moral revine administrației penitenciarului, iar în caz de constatare a circumstanțelor prevăzute de art. 473^2 alin. (3), instanța trebuie să dispună reducerea pedepsei între 1 și 2 zile la 10 zile, în funcție de evaluarea cumulativă a condițiilor.

10. Solicită casarea parțială și pronunțarea unei soluții prin care să se constate încălcarea art. 3 CEDO pentru întreaga perioadă indicată și să se aplice compensarea la nivelul maxim solicitat, respectiv 2 zile reducere pentru 10 zile de detenție în condiții precare, calculate cumulativ.

11. *Penitenciarul nr. 9 Pruncul, a declarat recurs* împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 07 august 2025, solicitând casarea încheierii prin care a fost admisă cererea condamnatului Ungureanu Ion și pronunțarea unei noi soluții prin care, să fie respinsă plângerea ca neîntemeiată.

12. În motivarea recursului indică, că judecătorul de instrucție a examinat cauza prin prisma concluziilor generale din rapoartele Comitetului European pentru Prevenirea Torturii pentru anii 2017 - 2018, fără a verifica în mod specific dacă acele constatări se referă efectiv la condițiile concrete în care s-a aflat Ungureanu Ion.

13. Recurentul invocă faptul că în cadrul ședinței de judecată a fost prezentat un raport de evaluare a condițiilor de detenție, din care ar rezulta că pretențiile condamnatului nu corespund realității. Indică că, în perioada 14 iulie 2022 – 15 decembrie 2024, acesta a fost cazat într-o celulă de 47,4 m² împreună cu 23 de persoane, iar ulterior, din 15 decembrie 2024 până la 07 iulie 2025, într-o celulă de 16,05 m² împreună cu 4 persoane, având loc de dormit individual și dotările de bază. Subliniază că deținutul a beneficiat de obiecte de primă necesitate conform normelor legale, de asistență medicală, acces la spălătorie, activități recreative și posibilitatea de deplasare pe parcursul zilei în interiorul instituției.

14. Un alt argument este faptul că nu poate fi reținută automat o prezumție de încălcare a art. 3 CEDO, iar pentru a constata un tratament inuman sau degradant este necesar ca situația să depășească un anumit nivel minim de severitate. Se face trimitere la jurisprudența Mursic c. Croația, potrivit căreia încălcarea poate fi infirmată dacă reducerile spațiului personal sunt scurte, ocazionale și minore, dacă există libertate suficientă de mișcare și activități adecvate în afara celulei, iar instituția oferă în general condiții decente și nu există factori agravanti suplimentari.

15. Recurentul susține că instanța nu a analizat cumulativ toți acești factori și că soluția ar fi fost fundamentată preponderent pe afirmațiile condamnatului și pe concluzii generale ale rapoartelor CPT, fără a demonstra că situația personală a lui Ungureanu Ion a atins pragul de severitate cerut de art. 3 din Convenție.

16. *Examinând încheierea contestată prin prisma motivelor de recurs invocate şi cercetând materialele cauzei, Colegiul penal, consideră necesar de a respinge recursul declarat, din următoarele considerente.*

17. Potrivit prevederilor art. 447 alin (1) și (2) Cod de procedură penală, recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezența părților la proces. Instanța de recurs fixează data examinării şi dispune să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței.

18. Ținând cont de faptul că participanții la proces au fost înștiințați despre data examinării recursului și depunerii referinței fiind instanța conform art. 447 alin. (1) CPP a dispus examinarea cauzei fără prezența părților la proces.

19. Conform prevederilor art. 449 alin. 1 lit. a) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă recursul este nefondat.

20. Conform art. 448 alin. (1) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța verifică legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei şi a oricăror documente noi prezentate în instanța de recurs.

21. Conform art. 441 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza în limitele temeiurilor prevăzute în art. 444 din Codul de procedură penală, însă ea este obligată ca, în afara temeiurilor invocate și cererilor formulate de recurent, să examineze întreaga cauză sub toate aspectele, dar fără a agrava situația părții în favoarea căreia s-a declarat recurs.

22. Examinând criticile formulate în recurs sub aspectul respingerii ca tardivă a unei părți din plângerea condamnatului Ungureanu Ion, Colegiul penal constată că soluția instanței de fond este legală și temeinică, urmând a fi menținută.

23. Din materialele cauzei rezultă că plângerea condamnatului a fost înregistrată la data de 16 februarie 2024, fiind expediată prin intermediul serviciului poștal la 15 februarie 2024. Prin această plângere s-a solicitat constatarea condițiilor inumane și degradante de detenție pentru perioada 06 februarie 2020 până la 23 iunie 2022, precum și pentru perioada ulterioară.

24. Instanța de fond a reținut corect că, în partea ce vizează perioada 06 februarie 2020 pînă la 23 iunie 2022, plângerea a fost depusă peste termenul legal de 6 luni de la încetarea situației pretins vătămătoare. Or, raportat la data limită a perioadei invocate, și anume 23 iunie 2022, termenul procedural a expirat cu mult înainte de data expedierii plângerii în februarie 2024.

25. Colegiul penal reține, de asemenea, că dreptul de acces la un tribunal, garantat de art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, nu are caracter absolut. Acesta poate fi supus unor limitări rezonabile, inclusiv prin instituirea unor termene de exercitare a căilor de atac sau a altor mijloace procedurale, cu condiția ca acestea să fie prevăzute de lege, să urmărească un scop legitim și să fie proporționale. Jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului a statuat în mod constant că stabilirea unor termene procedurale servește scopului bunei administrări a justiției și al respectării principiului securității juridice (a se vedea cauza Marc Brauer v. Germania, § 36).

26. În speță, termenul de 6 luni pentru sesizarea instanței în materia condițiilor de detenție reprezintă o limitare prevăzută de lege, care urmărește prevenirea examinării unor situații îndepărtate în timp, pentru care probele devin dificil de administrat, și asigură stabilitatea raporturilor juridice. Condamnatul nu a invocat și nu a probat existența unor împrejurări obiective care să justifice depășirea acestui termen.

27. În consecință, Colegiul apreciază că instanța de fond corect a respins ca tardivă plângerea în partea ce privește perioada 06 februarie 2020 pînă la 23 iunie 2022 și a reținut spre examinare doar segmentul de timp cuprins între 14 iulie 2022 și data examinării cauzei în fond.

28. Prin urmare, Colegiul penal apreciază că soluția de respingere ca tardivă a acestei părți din plângere este conformă legii și nu poate fi cenzurată în recurs, urmând ca verificarea să vizeze exclusiv legalitatea și temeinicia încheierii instanței de fond în partea în care plângerea a fost examinată pe fond.

29. Verificând în continuare încheierea atacată sub aspectul soluționării plângerii în fond pentru perioada reținută ca admisibilă, Colegiul penal constată că instanța de fond a stabilit corect circumstanțele de fapt relevante și a aplicat în mod just normele de drept material și procesual incidente, iar criticile formulate de recurenți nu sunt apte să răstoarne temeinicia concluziilor primei instanțe.

30. În speță, obiectul examinării pe fond a fost limitat, în mod legal, la perioada 14 iulie 2022 - 07 iulie 2025, interval în care condamnatul a fost deținut în Penitenciarul nr. 9 Pruncul pe parcursul a 1089 zile, aspect confirmat de înscrisurile oficiale anexate la dosar, inclusiv raportul administrației penitenciare. Prin urmare, instanța de fond a procedat în limitele competenței și ale cadrului procesual determinat de admisibilitatea plângerii.

31. Contrar susținerilor Penitenciarului nr. 9 - Pruncul, prima instanță nu s-a limitat la considerente generale desprinse din rapoartele CPT sau ale mecanismelor naționale, ci a valorificat cu prioritate datele concrete chiar din raportul instituției penitenciare cu privire la regimul de cazare al condamnatului, suprafața celulelor și numărul persoanelor cazate

împreună cu acesta. Astfel, s-a reținut că, în perioada 14 iulie 2022 - 15 decembrie 2024, condamnatul a fost cazat într-o celulă de 47,4 m² împreună cu 23 de deținuți, revenindu-i 1,97 m², iar în perioada 15 decembrie 2024 – 07 iulie 2025 a fost cazat într-o celulă de 16,05 m² împreună cu 4 deținuți, revenindu-i 3,3 m². Aceste valori, invocate chiar de administrație, nu sunt contestate prin probe contrare și au constituit temeiul factual determinant al soluției.

32. Colegiul penal reține că standardul spațiului personal constituie un criteriu central în evaluarea compatibilității condițiilor de detenție cu exigențele art. 3 din Convenție. Or, instanța de fond a făcut o corectă raportare atât la normele interne aplicabile, cât și la principiile desprinse din jurisprudența Curții Europene, constatând că, pentru o perioadă îndelungată, condamnatul a dispus de un spațiu vital inferior pragurilor minimale relevante, inclusiv sub 3 m², ceea ce, în mod constant, este susceptibil să declanșeze prezumția de tratament degradant în sensul art. 3 CEDO atunci când durata este semnificativă și nu sunt demonstrate garanții compensatorii suficiente.

33. Argumentul reprezentantului penitenciarului privind existența libertății de mișcare în afara celulei, accesul la activități recreative, dotări minime, asistență medicală și produse igienice, deși relevant în principiu pentru aprecierea globală, nu este suficient, în circumstanțele concrete ale cauzei, să înlăture constatarea primei instanțe. În mod justificat, instanța de fond a apreciat că asemenea elemente, fără a fi însoțite de probe concludente cu privire la efectivitatea și regularitatea lor în cazul individual al condamnatului, nu pot neutraliza efectul determinant al supraaglomerării prelungite, mai ales în condițiile în care chiar raportul penitenciarului confirmă spațiul insuficient ca fiind constant.

34. De asemenea, Colegiul penal reține că, în materia plângerilor privind condițiile de detenție, administrația instituției penitenciare deține, prin natura atribuțiilor sale, controlul informațional asupra evidențelor privind cazarea, regimul de detenție, accesul la activități și starea materială a spațiilor. În aceste condiții, atunci când se invocă, cu un anumit grad de seriozitate, încălcarea art. 3, iar datele primare indică supraaglomerare, revine administrației sarcina de a prezenta probe clare, verificabile și individualizate care să demonstreze că reducerea spațiului a fost ocazională sau minoră, că libertatea de mișcare în afara celulei a fost suficientă și constantă și că nu au existat factori agravanți.

35. În cauza de față, recursul penitenciarului se bazează preponderent pe afirmații formale, fără a fi invocate mijloace probatorii concrete care să răstoarne concluziile primei instanțe.

36. În ceea ce privește critica avocatului condamnatului referitoare la cuantumul compensării, Colegiul penal constată că instanța de fond a aplicat art. 473^4 alin. (4) Cod de procedură penală, în marja legală prevăzută de legiuitor, stabilind reducerea în

cuantum de 1 zi la 10 zile, cu rotunjirea în favoarea condamnatului, ajungând la 109 zile pentru 1089 zile de detenție.

37. Alegerea cuantumului în interiorul intervalului legal de 1-2 zile/10 zile presupune o apreciere judiciară care urmează a fi raportată la intensitatea, gravitatea și durata cumulativă a condițiilor, precum și la ansamblul circumstanțelor reținute.

38. Colegiul penal consideră, că în speță, instanța de fond a motivat că reducerea dispusă este adecvată și suficientă, fiind întemeiată pe criterii de proporționalitate și echitate, iar recurentul nu a indicat elemente factuale suplimentare, specifice și dovedite, care să impună aplicarea plafonului maxim.

39. Colegiul penal reține că constatarea supraaglomerării și a încălcării art. 3 nu conduce automat la aplicarea compensării maxime, întrucât legea instituie o plancă de apreciere (1 - 2 zile/10 zile), tocmai pentru a permite instanței să adapteze remediul la particularitățile cauzei.

40. În speță, prima instanță a constatat, pe lângă spațiul insuficient, existența unor condiții minime declarate privind încălzirea, iluminarea, accesul la apă și la igienă, precum și regimul activităților, fără a reține probe certe privind agravări suplimentare de intensitate excepțională, respectiv, în acest context, opțiunea pentru cuantumul de 1 zi/10 zile nu apare ca arbitrară sau vădit neîntemeiată.

41. Subsecvent, Colegiul penal constată că motivele de recurs tind, în esență, la o reevaluare a situației de fapt și la substituirea aprecierii instanței de fond cu propria versiune, fără a demonstra erori de drept sau contradicții esențiale în motivare care să se circumscrie temeiurilor de casare invocate. Or, instanța de recurs nu este chemată să reexamineze cauza ca o instanță de fond, ci să verifice dacă hotărârea atacată este legală și temeinică în raport cu materialul probator administrat.

42. Pentru motivele expuse, Colegiul penal ajunge la concluzia de a respinge recursurile declarate de directorul Penitenciarului nr. 9 – Pruncul și de avocatul Pântea Marin în interesul condamnatului Ungureanu Ion, împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 07 august 2025, ca fiind nefondat.

43. În conformitate cu prevederile art. 437 alin. (1), art. 448, art. 449 alin. (1), pct. 1), lit. a) Cod de procedură penală, Colegiul Penal al Curţii de Apel Centru-

D E C I D E:

Respinge ca nefondate, recursurile declarate de directorul Penitenciarului nr. 9 – Pruncul și de către avocatul Pântea Marin în interesul condamnatului Ungureanu Ion și menține încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 07 august 2025.

Decizia este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul	Ion Bulhac
Judecător	Natalia Mămăligă
Judecător	Vitalie Pîslariuc